

ERSTE INOVAČNÍ BAROMETR 2013

CO JE ERSTE INOVAČNÍ BAROMETR?

Smysl a cíle indexu

EU Office České spořitelny připravil tzv. Erste inovační barometr, tedy nástroj, který je vodítkem pro porovnání atraktivity všech 28 ekonomik Evropské unie **z hlediska jejich inovační schopnosti a budoucí konkurenceschopnosti**. Aktuální fáze pokročilé globalizace totiž ukazuje, že pokud chtějí jednotlivé evropské ekonomiky ve stále silnější mezinárodní hospodářské soutěži dlouhodobě uspět, musí se **soustředit na inovace, výzkum a vývoj, informační společnost, znalostní ekonomiku a výrobky s vysokou přidanou hodnotou**. Jak je tato jeho snaha úspěšná, měří právě barometr.

Erste inovační barometr se skládá z devíti statistik, které determinují **inovační potenciál, konkurenceschopnost a budoucí prosperitu země**. Důležitou součástí inovačního barometru je i dynamický rozměr – na základě jeho výsledků se dá posoudit, zda se inovační potenciál v dané zemi vyvíjel pozitivním způsobem nebo naopak převažovaly negativní aspekty. Pro tyto účely byl index dopočítán zpětně až do roku 2010. Barometr tak není jen jednorázová analýza - bude každoročně obnovován v reakci na měnící se klíčové charakteristiky.

Sledované oblasti

Jak již bylo zmíněno výše, Erste inovační barometr je sestaven z devíti ukazatelů. Jejich výběr se řídil několika pravidly: samozřejmostí bylo, že statistika musí být **relevantní z hlediska konkurenceschopnosti ekonomiky**. Bylo vytipováno několik oblastí, které inovační potenciál každé ekonomiky determinují a mezi nimi byly nalezeny co nejrepresentativnější statistiky. Důležitou roli při výběru statistik také hrála jejich dostupnost pro všech 28 členských zemí EU, možnost pravidelné aktualizace a zejména vysoká kredibilita – veškeré statistiky musí pocházet od renomované instituce tak, aby data byla nezpochybnitelná.

Tabulka 1: Seznam zahrnutých proměnných

Proměnná	Popis	Jednotka	Zdroj
Výdaje na R&D	Celkové výdaje na vědu a výzkum k HDP	%	Eurostat
Patenty	Počet podaných žádostí o patenty na 1 000 obyvatel země původu žadatele	ks	WIPO
Absolventi	Počet absolventů VŠ technických oborů na 1 000 obyvatel ve věku 20-29 let	ks	Eurostat
Publikace	Počet ocitovaných vědeckých publikací na 1 000 obyvatel	ks	SCImago
Venture Capital	Investice fondů riz. kapitálu do seed a start-up firem k HDP	%	EVCA
Broadband internet	Podíl domácností s přístupem k širokopásmovému připojení internetu	%	Eurostat
Výdaje na vzdělávání	Veřejné výdaje na vzdělávání k HDP	%	Eurostat
High-tech export	Podíl exportu high-tech produktů na exportu země	%	Eurostat
E-Government	Podíl osob komunikujících s veřejnou správou elektronickou formou	%	Eurostat

WIPO - World Intellectual Property Organisation, SCImago = agency SCImago Journal & Country Rank, EVCA = European Private Equity and Venture Capital Association

a) Výdaje na R&D

V každé publikaci věnující se konkurenční schopnosti země patří mezi klíčové ukazatele výdaje vynaložené na výzkum a vývoj, proto tato charakteristika nechybí ani v Erste inovačním barometru. Údaj sleduje Eurostat a jedná se o **celkové výdaje veřejné i privátní sféry směřované do oblasti výzkumu a vývoje vztahované k HDP** dané ekonomiky. Čím vyšší jsou tyto výdaje, tím jsou vytvořeny lepší předpoklady pro růst konkurenční schopnosti země a posílení jejího inovačního potenciálu.

b) Patenty

Vyšší orientaci na inovace a konkurenceschopnou výrobu s vysokou přidanou hodnotou určuje i množství patentů, tedy výhradních práv k průmyslovému využití vynálezů, které subjekty dané ekonomiky přihlásí. Proto jsme ukazatel žádostí o udělení patentové ochrany dle země původu žadatele o patent zahrnuli do Erste inovačního barometru. Jedná se o celkový počet **žádostí o udělení mezinárodních patentů v rámci Patent Cooperation Treaty v přepočtu na 1 000 obyvatel** podle země původu žadatele. Zdrojem dat je World Intellectual Property Organisation.

c) Absolventi

Země, která chce být dlouhodobě úspěšná v mezinárodní konkurenci, se musí soustředit rovněž na budování znalostní ekonomiky. Mezi její významné měřítko patří počet absolventů universit technického směru, čím je jich více, tím jsou vytvořeny lepší předpoklady pro vyšší orientaci na znalostní ekonomiku. Z tohoto důvodu jsme do Erste inovačního barometru zařadili ukazatel **absolventů matematických, vědeckých a technologických oborů univerzit v přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 20 až 29 let**. Data pochází ze statistik Eurostatu.

d) Publikace

Větší orientace na ekonomiku založenou na znalostech a inovacích do značné míry určuje i **množství ocitovaných** (tedy takových, které byly pro svůj význam citovány v navazujících dokumentech) **článků, recenzí a konferenčních paperů**. Tuto statistiku sleduje agentura SCImago Journal & Country Rank a pro možné porovnání mezi různě velkými státy toto množství ocitovaných publikací autory z každé země vztahujeme k 1 000 obyvatelům dané země.

e) Venture Capital

Řada úspěšných firem vytvářejících výrobky a služby s vysokou přidanou hodnotou se při svém vzniku nemohla z důvodu vysokého rizika spolehnout na standardní externí financování a byla podpořena kapitálovou injekcí z fondů rizikového kapitálu. Můžeme říct, že vyšší investice venture kapitálových fondů do začínajících společností (často z progresivních odvětví typu ICT, biotechnologie, nanotechnologie,...) vytváří podhoubí pro snazší rozvoj inovativně zaměřených firem a zprostředkovává i konkurenceschopnosti celé ekonomiky. Proto jsme zahrnuli statistiku European Private Equity and Venture Capital Association o **objemu investic venture kapitálových fondů do seed a start-up společností v přepočtu na HDP** ekonomiky příjemce investice.

f) Broadband internet

Inovační potenciál každé ekonomiky do značné míry určuje i vybavení ekonomických subjektů moderními prostředky informačních a komunikačních technologií. Jejich širší vybavení a využívání odráží i lepší perspektivu země do budoucna. V zájmu zachycení této sféry je součástí Erste inovačního barometru i statistika Eurostatu sledující **podíl domácností, které jsou vybaveny rychlým širokopásmovým připojením k internetu**.

g) Výdaje na vzdělání

Přímou vazbu na budování znalostní ekonomiky a zprostředkovaně i na konkurenční schopnost země uspět na mezinárodních trzích má i objem výdajů směřujících do systému vzdělávání. Erste inovační barometr je proto obohacen i o data Eurostatu, která sledují **veřejné výdaje¹ do všech tří vzdělávacích stupňů – tedy primární, sekundární i terciární – vůči HDP** dané země.

h) High-tech export

Schopnost každé země konkurovat na náročných mezinárodních trzích vyplývá i ze statistik zahraničního obchodu, které sledují objem high-tech exportů každé země. Nedílnou součástí Erste inovačního barometru je tudíž i **podíl high-tech exportů² na celkových exportech** dané země, který sleduje Eurostat. Vyšší číslo znamená, že země se více orientuje na výrobky s vysokou přidanou hodnotou a dokáže s nimi uspět na mezinárodních trzích.

i) E-government

Znalostní ekonomika a informační společnost je do značné míry dána nejen vybaveností ICT infrastrukturou, ale i stupněm a smyslem jejího využití. Dobrým měřítkem této charakteristiky je nabídka služeb E-governmentu a jejich reálné využívání subjekty daného státu. Dalším ukazatelem je proto procentuální **podíl jednotlivců, kteří za posledních dvanáct měsíců komunikovali s veřejnou správou prostřednictvím internetu**. Čím vyšší je tento podíl, tím více se využívá e-government a tím větší má země inovační a znalostní potenciál. Statistika vychází z dílny Eurostatu.

Inovační kapacitu a konkurenceschopnost země však samozřejmě neovlivňuje pouze devět výše uvedených statistik, ale celá škála dalších charakteristik od kvality vysokého a středního školství, přes rozšíření a kvalitu výuky angličtiny či počet a výkonnost vývojových center v podnicích až třeba po počet vyspělých prostředků komunikační a informační techniky (počítače, notebooky, tablety, smartphony) v populaci. Po důkladné analýze jsme se nicméně rozhodli tyto charakteristiky do barometru nezařadit. Klíčovým důvodem byla nedostupnost či nevěrohodnost dat, respektive krátké časové řady.

¹ Statistika porovnávací dle jednotné metodiky soukromé výdaje do vzdělávání není k dispozici.

² High-tech exporty jsou v souladu s metodikou Eurostatu exporty z těchto odvětví: Aerospace, Computers-office machines, Electronics-telecommunications, Pharmacy, Scientific instruments, Electrical machinery, Chemistry, Non-electrical machinery, Armament.

Budoucí konkurenceschopnost členských zemí samozřejmě, kromě schopnosti využívat inovace, určují i základní ukazatele makroekonomické stability typu nezadlužené veřejné finance a zdravý bankovní sektor. Z definice Erste inovačního barometru vyplývá, že jsme se těmito makroekonomickými statistikami nezabývali.

Metodologie v kostce

Po sesbírání dat byly **statistiky převedeny na bezrozměrná čísla od 0 do 100**. Nejhorší výsledky znamenaly 0, naopak ty výsledky, které jsou pro konkurenční schopnost země velmi výhodné, byly ohodnoceny 100 body. Abychom se vyhnuli extrémům, tak byly výsledky omezeny na vzdálenost dvou směrodatných odchylek od celounijního aritmetického průměru. Výsledný index je prostým neváženým průměrem ze všech bodů.

Index tak měří konkurenční schopnost zahrnutých 28 členských zemí EU nikoliv v absolutní, ale **v relativní hodnotě**. Například, pokud se země v zahrnutých ukazatelích lepší méně, než o kolik se zlepšil průměr celé EU, v žebříčku daném Erste inovačním barometru se propadá na nižší pozice.

ERSTE INOVAČNÍ BAROMETR 2013 – CELKOVÉ VÝSLEDKY

Země střední a východní Evropy musí projít strukturální změnou, část cesty již ušly

Za posledních dvacet let (se zintenzivněním od největšího rozšíření Evropské unie v roce 2004) jsme byli v Evropě svědky přesunu kapitálu a výrobních kapacit ze západní Evropy do postkomunistických zemí střední a východní Evropy (CEE), respektive jihovýchodní Evropy (SEE). Motiv podnikatelských subjektů byl zřejmý: **levnější pracovní náklady, levnější vstupy do podnikání, nižší daně**. Tyto výhody mnohdy překryly nedostatky v podobě větší byrokracie, menší vybavenosti infrastrukturou, větší nestability právního prostředí a celkového vyššího rizika. Masivní příliv kapitálu do zemí CEE a SEE tak **vedl k výraznému vzestupu jejich ekonomické i životní úrovně** a podporoval proces ekonomické konvergence vůči západní Evropě či průměru EU jako celku.

První trhliny dostal tento dosud fungující model nástupem finanční krize v roce 2008 a nyní se zdá být čím dál více jisté, že **k dlouhodobé prosperitě a vyrovnání se ekonomické vyspělosti západní Evropy „low costová“ hra nevede**. Ještě levnější ekonomické prostředí totiž nabízejí další státy východní Evropy či země jihovýchodní Asie, kam se v nedávné minulosti přesunula řada výrobních kapacit, která do středoevropských zemí před deseti a více lety přicházela. Země CEE a SEE sice oproti svým západoevropským protějškům **disponují relativně zdravými veřejnými financemi a bankovními sektory**, přesto to však nestačí. Aby si státy našeho regionu udržely atraktivitu pro zahraniční investory i do budoucna, musí pokročit se strukturálními změnami a své **hospodářství více orientovat na produkci výrobků s vyšší přidanou hodnotou, na znalostní ekonomiku, na vyšší využívání inovací, na větší investice do vzdělávání a R&D**, apod. Jak se jim to daří, resp. nedaří, ukazuje Erste inovační barometr.

Nelichotivý výsledek inovační kapacity zemí CEE a SEE odráží skutečnost, že **do první poloviny 28 sledovaných zemí se zařadily pouze dvě země** tohoto regionu: 10. Estonsko a 13. Slovinsko. Ostatní země se krčí v druhé polovině, kdy žebříček Erste inovační barometr měřící konkurenceschopnost uzavírají **předposlední Rumunsko a poslední Bulharsko**.

Podprůměrný výsledek těchto zemí není výsledek selhání v několika málo sledovaných kategoriích, ale spíše **napříč většinou relevantních statistik**, i když i zde se najdou světlé výjimky. Kromě Slovinska, Estonska a Česka státy střední a (jiho)východní Evropy zaostávají v investicích do vědy a výzkumu. Slovinsko si udrželo evropsky nadprůměrnou hodnotu i u ukazatele množství ocitovaných publikací. Zástupci regionu střední a východní Evropy – konkrétně Estonsko s Maďarskem – vévodí žebříčku investic venture kapitálových fondů do seed a start-up společností. Tyto dvě země jsou vedle České republiky světlou výjimkou i u podílu exportů high-tech výrobků, kde úspěšně konkurují zemím západní Evropy. Kategorií, kde víceméně všechny země střední a (jiho)východní Evropy se svými západními protějšky úspěšně drží krok je **podíl absolventů technických oborů vysokých škol**. Děje se tak i

Změna bodů barometru v letech 2010 → 2013

země	Δ bodů	země	Δ bodů
1. Estonsko	+10,7	15. Německo	-0,0
2. Maďarsko	+6,3	16. Chorvatsko	-0,7
3. Slovinsko	+5,7	17. Řecko	-1,2
4. Slovensko	+4,6	18. Rumunsko	-2,1
5. Litva	+4,4	19. Portugalsko	-2,1
6. Irsko	+3,6	20. Kypr	-2,9
7. Lotyšsko	+2,9	21. UK	-3,0
8. Španělsko	+2,3	22. Nizozemsko	-3,5
9. Bulharsko	+0,5	23. Dánsko	-3,6
10. Rakousko	+0,5	24. Lucembursko	-4,1
11. Polsko	+0,5	25. Itálie	-4,1
12. ČR	+0,4	26. Belgie	-5,2
13. Francie	+0,3	27. Švédsko	-5,2
14. Malta	+0,0	28. Finsko	-7,6

přesto, že objem veřejných prostředků do vzdělávání je v tomto regionu z evropského hlediska většinou značně poddimenzovaný. Naopak v kategorii sledující patentovou ochranu vynálezů ani jedna země z této množiny nebyla lepší než průměr EU.

Ačkoliv aktuální stav stále poukazuje na vyšší inovační potenciál a konkurenční schopnost západní a severní Evropy, **situace se pro státy CEE a SEE pozvolně zlepšuje**. Za poslední čtyři roky můžeme v celé evropské „osmadvacítce“ identifikovat 13 států, které na základě Erste inovačního barometru zvýšily svůj inovační potenciál. Z těchto 13 zemí je hned devět států z regionu střední a (jiho)východní Evropy vč. České republiky. Naopak státy, které si relativně na žebříčku daným inovačním barometrem pohoršily, pochází v drtivé většině ze západní části starého kontinentu. Můžeme tak konstatovat, že **konvergence mezi západní a východní Evropou probíhá** nejen v reálné ekonomice (měřeno zejména HDP na obyvatele), ale i v oblasti inovačního potenciálu a konkurenceschopnosti.

Skandinávie tahounem konkurenceschopnosti a prosperity

Erste inovační barometr potvrdil, že **kolébka konkurenční a inovační síly starého kontinentu se nachází v její severní části**. Za všechny čtyři sledované roky se první trojlístek zemí nemění, v aktuálním roce 2013 je pořadí 1. Švédsko, 2. Dánsko a 3. Finsko. Rozdíly mezi těmito zeměmi jsou minimální. A to jak v aktuálním roce, tak i za všechny tři další sledované období v minulosti. Významný je naopak zřetelný a nesnižující se odstup od zbytku Evropy.

A co je příčinou takto excelentních výsledků skandinávských zemí? **Zjednodušeně všechno, resp. téměř všechno**. Výjimku ze silně nadprůměrných výkonů tvoří pouze jediný ukazatel. V podílu exportů s high-tech výrobky dosahuje skandinávská trojka pouze průměrných až mírně podprůměrných výsledků. U ostatních ukazatelů je komentář velmi prostý – skandinávské země dosahují vždy silně nadprůměrných výsledků (výjimkou může být pouze průměrný podíl absolventů technických univerzit ve Švédsku a high-tech exporty u Finska a Dánska).

Skandinávský model tak i v „post-krizovém“ období **zůstává vzorem pro ostatní evropské státy**, ať již západní Evropy, tak obzvláště zemím střední a jiho-/východní Evropy. Zatím na tom příliš nemění ani ústup ze slávy dosavadní firemní vlajkové lodi tohoto regionu – výrobce mobilních telefonů Nokia. I když určitým varováním může být skutečnost, že celý vedoucí skandinávský trojlístek si v bodovém vyjádření za poslední čtyři roky zřetelně pohoršil.

Irský tygr se chystá k návratu a Francie konkurenceschopnější než Německo

Nevděčnou bramborovou medaili si za **4. místo v žebříčku odnáší Nizozemsko**, které s výjimkou nízkého podílu absolventů technických univerzit ve všech sledovaných kategoriích vykazuje nadprůměrné výsledky. Země tulipánů a větrných mlýnů o vlásek přeskočilo páté Irsko.

To přitom patří mezi pětici³ států eurozóny odkázaných na pomoc z evropských záchranných mechanismů, ale vzhledem k podmínkám pro růst konkurenceschopnosti a inovační potenciál odhadujeme, že pozici problémových „periferních“ ekonomik eurozóny v nejbližších letech opustí a **dostane se opět do pozice „keltského tygra“**. Země nemá výraznou slabinu, pro ještě lepší pozice v žebříčku Erste inovačního barometru by mělo zvýšit dosud podprůměrný podíl domácností se širokopásmovým připojením k internetu. Kromě absolutní pozice v letošním roce dává naději na budoucí restart Irska i vývoj v čase. **Za poslední čtyři roky se Irsko neustále zlepšuje**, když v roce 2010 obsadilo sedmou příčku.

Zajímavé je umístění na šesté příčce, které okupuje Francie. Přitom vzhledem k nelichotivé situaci v růstových vyhlídkách a stavu veřejných financí se o zemi galského kohouta spekuluje jako o dalším „nemocném muži Evropy“. **Z hlediska inovačního potenciálu to však není vůbec špatné**. Francie produkuje vůbec nejvyšší počet absolventů vysokých škol technického zaměření na 1 000 obyvatel ve věku 20 až 29 let v celé EU. Naopak velký prostor pro zlepšení mají francouzští autoři odborných statí – množství ocitovaných publikací je jedinou kategorií, kde země dosáhla zřetelně podprůměrného výsledku.

Bez zajímavosti – i když tentokrát s opačným znaménkem – není ani umístění Německa. Dosavadní lídr a tahoun evropské ekonomiky se umístil „až“ na 8. příčce. Ekonomická prosperita bude do budoucna určována čím dál více znalostní ekonomikou či vědou a výzkumem, a pro udržení německé hospodářské hegemonie bude důležité, **aby Německu neujel v těchto oblastech vlak**.

Prvotním problémem Řecka a Itálie nejsou veřejné finance

Výsledky Erste inovačního barometru 2013 vyvrátily i jedno klišé: Řecko a Itálie primárně trpí krizí veřejných rozpočtů. Ano, veřejná kasa v obou státech není zrovna napěchovaná eury, ale není to příčina, ale spíše důsledek. Hlavním důvodem slabých veřejných financí je **nedostatečný ekonomický růst, který vyplývá ze strukturálních příčin**.

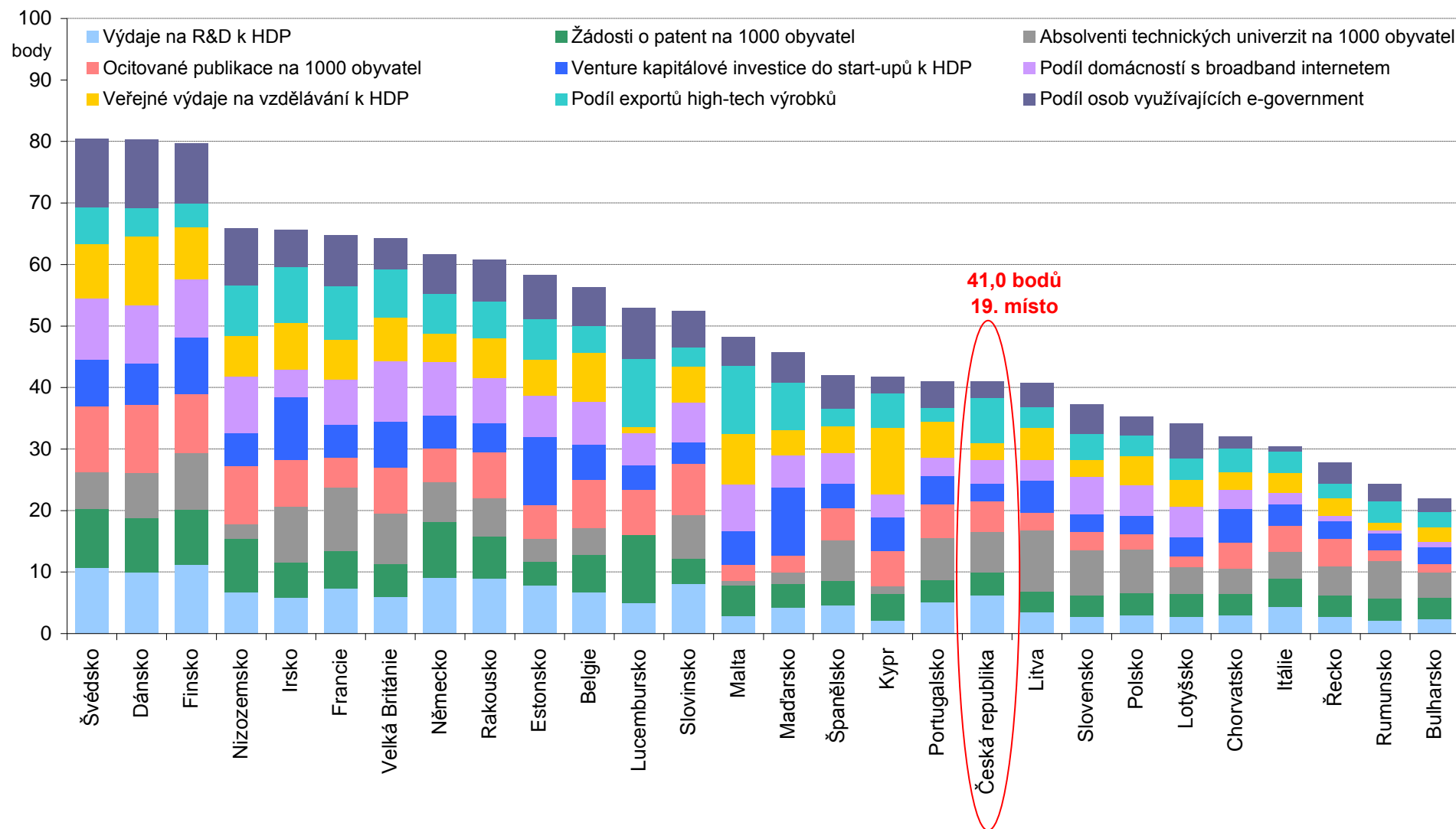
³ Řecko, Irsko, Portugalsko, Španělsko, Kypr

Ani v jedné z devíti sledovaných statistik tyto země nevykázaly evropsky nadprůměrné hodnoty. **V některých ukazatelích byly země zcela nejslabší v celé EU-28.** To je případ Itálie a nejnižšího podílu jednotlivců, kteří komunikují s veřejnou správou prostřednictvím internetu (necelá pětina osob), resp. případ Řecka a nejmenšího počtu žádostí o udělení patentů v přepočtu na 1 000 obyvatel.

Obě země se liší ve vývoji v čase. **U Řecka je patrná dlouhodobá stagnace** na 26. místě, **u Itálie panuje naopak zhoršující se trend.** Zatímco ještě v roce 2011 země na Apeninském poloostrově obsadila 21. místo, za poslední dva roky se o čtyři místa zhoršila a letos jí patří 25. příčka.

Situace je alarmující zejména v Itálii, u které si dovoluujeme tvrdit, že pokud v nejbližší době nesáhne ke strukturálním reformám posilujícím konkurenční schopnost a inovační potenciál země, může se stát **další obětí dluhové krize a dalším klientem Evropského stabilizačního mechanismu.**

Erste inovační barometr 2013

ERSTE INOVAČNÍ BAROMETR 2013 – SOUVISLOSTI

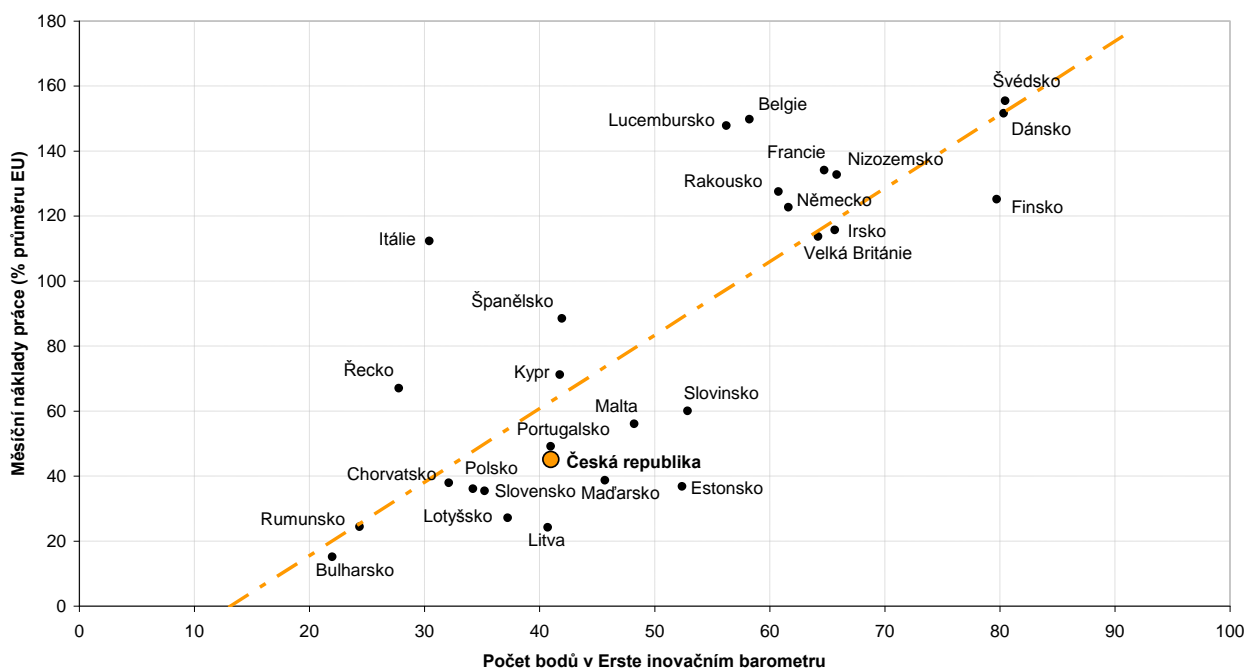
Vztah měsíčních nákladů práce a Erste inovačního barometru

Erste inovační barometr dává přehled inovačních schopností a budoucí konkurenceschopnosti každé členské země EU, ale i odhaluje některé zajímavé souvislosti. Jednotlivé státy, které chtějí uspět v globální hospodářské soutěži, mohou jít **cestou nízkých vstupů nebo právě zvýšením svého inovačního potenciálu**. Pokud srovnáme měsíční náklady práce v podnikatelské sféře⁴ a výsledky Erste inovačního barometru 2013, zjistíme silnou korelaci (viz graf níže).

V levé dolní části grafu se nachází skupina zemí, většinou z regionu střední, východní a jižní Evropy, která se díky nižšímu inovačnímu potenciálu orientuje spíše na výrobu zboží s nižší přidanou hodnotou. Aby tyto státy zůstaly nadále pro investory atraktivní, **nemohou si dovolit vyplácet vyšší mzdy**, resp. celkové osobní náklady. Z této skupiny zemí částečně vyčnívá Itálie, Řecko a Španělsko, kde jsou tamější osobní náklady vyšší, než by odpovídalo inovačnímu potenciálu těchto zemí. I to může být jedním z vysvětlení jejich pokulhávající konkurenceschopnosti a aktuálních problémů, které se nejvíce projevují v oblasti zadlužení. Naopak vpravo nahoře jsou země západní Evropy a Skandinávie, které sice mají výrazně vyšší náklady práce, ale **vzhledem ke své současně vysoké konkurenceschopnosti si to mohou dovolit**.

Analýza Erste inovačního barometru a nákladů práce nám tedy říká, že **podmínkou pro zvýšení mezd, resp. celých nákladů práce je současně zvýšení inovačního potenciálu země**: větší investice do vzdělávání, rozvinutá informační společnost, pokročilá znalostní ekonomika, výkonný výzkum a vývoj,.... Pokud tento vztah není respektován, zadělává si dotyčná země na vážné makroekonomické problémy – viz jižní křídlo eurozóny.

Měsíční náklady práce proti Erste inovačnímu barometru

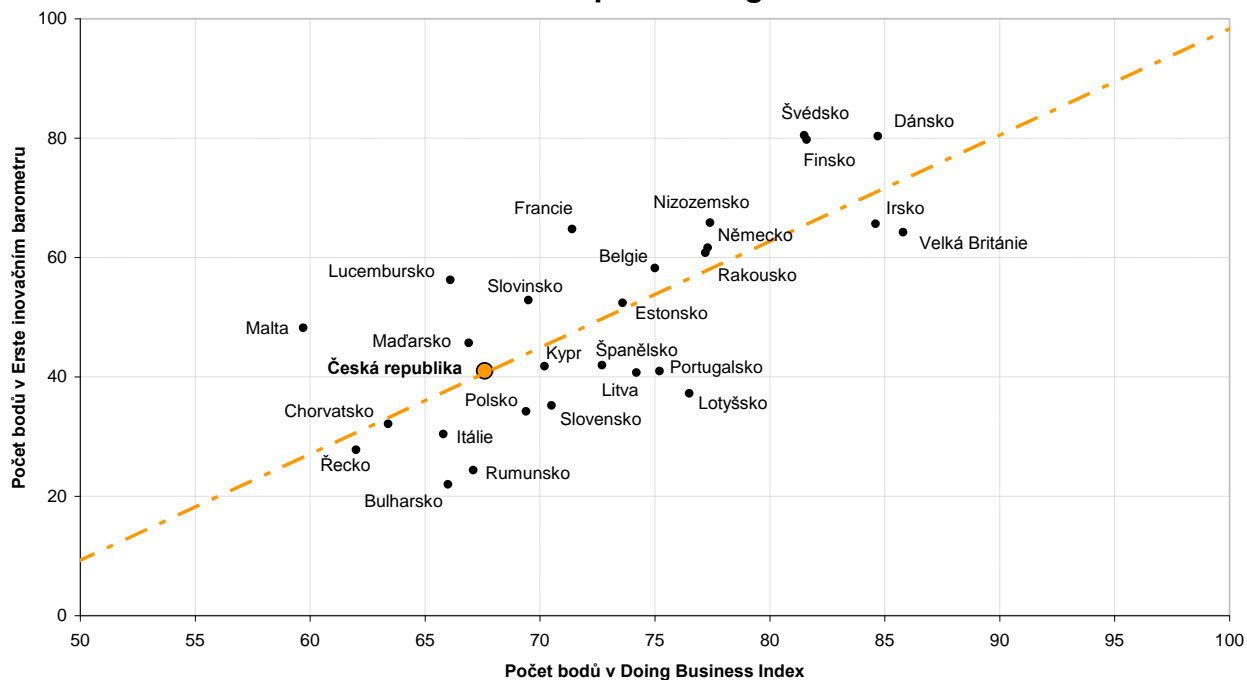
Vztah výkonnosti veřejné správy a Erste inovačního barometru

Naše analýza prokázala i silný vztah mezi výkonností veřejné správy měřenou indexem Světové banky „Doing business index“ a inovačním potenciálem. Vztah je pozitivní a uvádí, že **státy s výkonnou veřejnou správou a nízkou úrovní byrokracie neboli úspěšné v hodnocení Doing business jsou současně země s vyšším inovačním potenciálem**.

Na základě tohoto vztahu můžeme konstatovat, že nezbytnou **podmínkou pro zvýšení inovačního potenciálu země a budoucí konkurenceschopnosti je efektivní výkon veřejné správy** a minimalizace byrokratického zatížení podnikatelského sektoru.

⁴ zdroj: Eurostat, podnikatelská sféra – NACE Rev.2 odvětví B-N

Erste inovační barometr proti Doing Business Indexu

ERSTE INOVAČNÍ BAROMETR 2013 – VÝSLEDKY PRO VYBRANÉ ZEMĚ

Česká republika – vyšší konkurenceschopnosti brání podprůměrné výdaje na vzdělávání

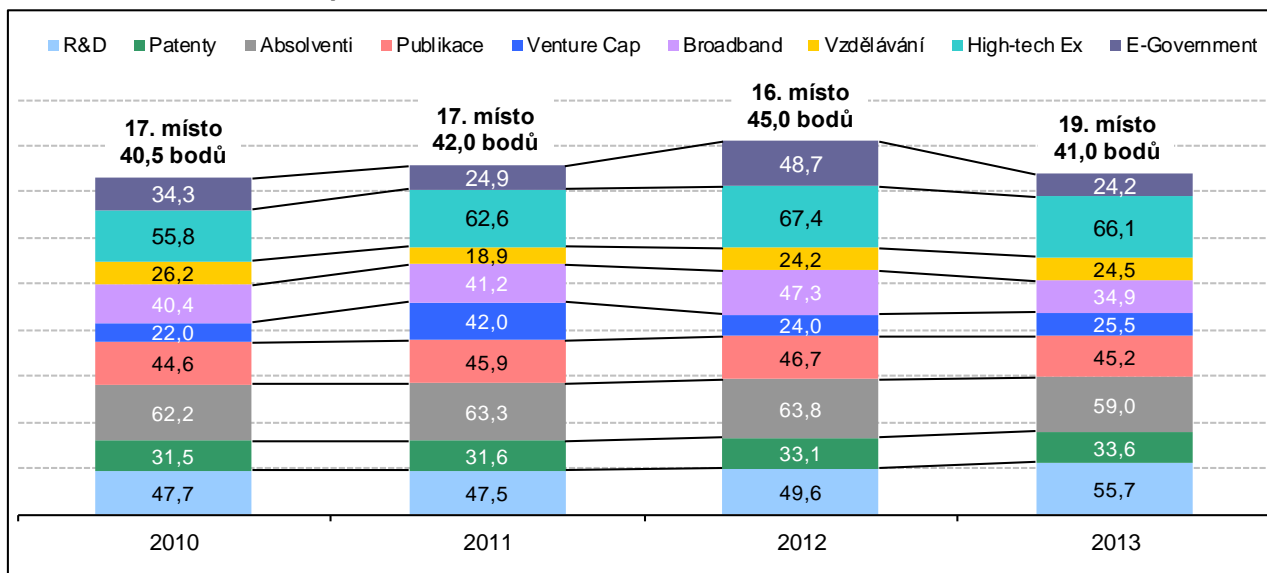
Údaje za Erste inovační barometr 2013 potvrdily, že Česká republika **má ve své snaze zvýšit svou budoucí konkurenceschopnost a inovační sílu stále co dohánět**. Z 28 členských zemí EU obsadila ČR 19. místo s podprůměrnými 41,0 body (průměrná hodnota znamená 50 bodů). V porovnání za poslední čtyři roky se naše pozice výrazně nezměnila.

Mezi významné hnací síly budoucí prosperity země patří **podíl absolventů univerzit technických oborů na populaci ve věku 20 až 29 let**. V této kategorii dosáhla ČR 12. nejlepšího výsledku v EU s hodnotou 16,6 absolventů na 1 000 obyvatel. Ještě lepší umístění – 8. příčku – obdržela Česká republika za relativně vysoké podíly exportů high-tech výrobků na celkových exportech. Česká republika patří zároveň mezi země, které nepodceňují výdaje na výzkum a vývoj. Aktuální číslo hovoří o tom, že ČR je 11. zemí v žebříčku nejvyšších investic do oblasti R&D vůči svému hrubému domácímu produktu.

Významná překážka přechodu země ke znalostní ekonomice leží na základě Erste inovačního barometru v **nízkých veřejných výdajích na vzdělávání**. V tomto ukazateli je Česká republika na 24. místě v EU s výdaji ve výši 4,24 % HDP (průměr EU představuje 5,44 %). Pro zvýšení inovační síly české ekonomiky je třeba rovněž významně zvýšit využívání e-governmentu. Ze statistiky Eurostatu vyplývá, že za posledních 12 měsíců s veřejnou správou komunikovalo elektronicky pouze 30 % občanů, horšího výsledku dosáhly jen tři členské země EU. Bariérou budoucímu zvyšování konkurenceschopnosti země tvoří i nedostatečné zapojení fondů rizikového kapitálu do financování začínajících firem, které často podnikají v progresivních oborech s vysokou přidanou hodnotou (ICT, biotechnologie, nanotechnologie,...) a je pro ně obtížné získat standardní dluhové financování.

Z hlediska časového vývoje si Česká republika od roku 2010 sice pohoršila v umístění o dvě příčky, ale za to se přiblížila průměru Evropské unie, když mírně zvýšila počet bodů. Můžeme proto konstatovat, že celkově se **relativní vyjádření inovačního potenciálu Česka vůči ostatním zemí EU příliš nezměnilo**. Analýzou jednotlivých kategorií vidíme, že jsme si polepšili v oblasti high-tech exportů, které tvoří stále vyšší podíl na celkových vývozech země. Pozitivem je rovněž **nárůst výdajů do vědy a výzkumu**, který byl silnější než u průměr celé EU. Naopak nejvíce nám ujíždí vlak v budování informační společnosti: za poslední čtyři roky jsme se nejvíce zhoršili v kategoriích využívání služeb e-Governmentu a rozšíření širokopásmového připojení k internetu.

Erste inovační barometr pro ČR v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

Slovensko – nízké výdaje na vzdělávání a na vědu a výzkum

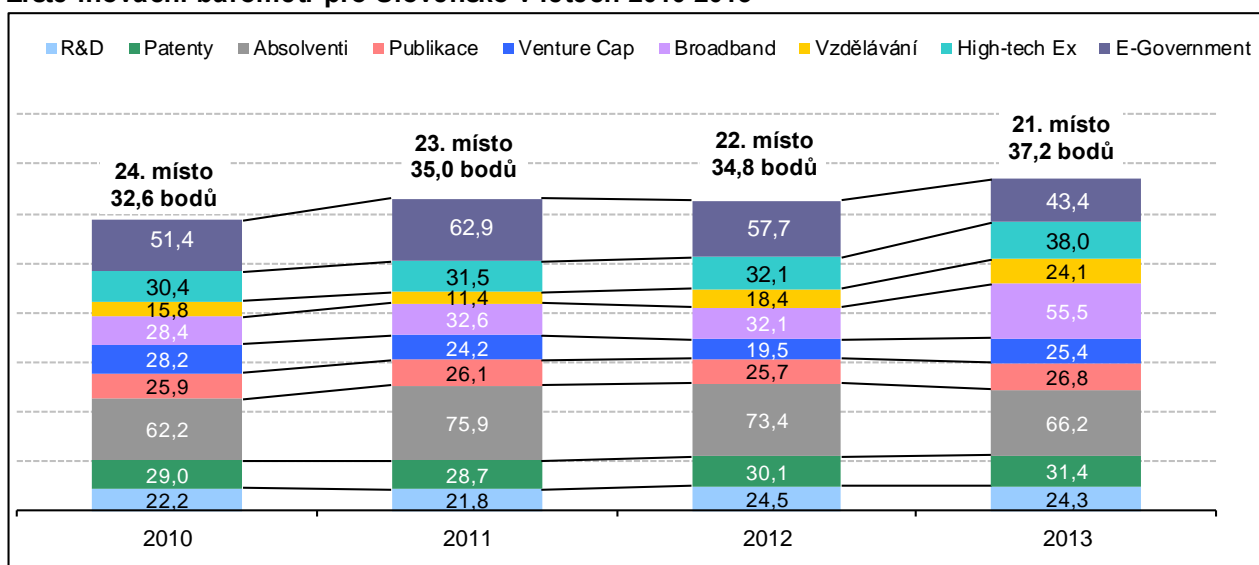
Slovensko se sice v Erste inovačním barometru 2013 svým inovačním potenciálem umístilo před státy jako jsou Bulharsko, Rumunsko, Polsko či Itálie, ale i přesto **21. pozice ze států Evropské unie není příliš lichotivá**. Oproti roku 2010 je to zlepšení o tři místa, ale to je jen začátek dlouhé a nesnadné cesty, kterou ještě Slovensko musí ujit, aby mohlo zvyšovat svoji konkurenceschopnost mezi ostatními státy a zůstat tak atraktivní pro zahraniční investory i do budoucna.

Z devíti sledovaných ukazatelů dosahuje Slovensko jen ve dvou nadprůměrných výsledků, ve srovnání s ostatními státy EU. Počtem **absolventů VŠ technických oborů počítáno na 1 000 obyvatel** ve věkové kategorii 20-29 let se dokonce umístilo podle nejnovějších dat na šestém místě (18 absolventů na 1 000 těchto obyvatel). Trend zvyšování počtu absolventů VŠ technických oborů je patrný ve většině členských států, proto i přes zachování šesté pozice si Slovensko oproti roku 2012 bodově pohoršilo.

Druhým ukazatelem, za nějž taky patří Slovensku pochvala, je **podíl domácností s širokopásmovým připojením k internetu**, který naznačuje budoucí potenciál pro rozvoj informační společnosti našich východních sousedů. Pokrytí domácností vybavených širokopásmovým internetem se během jednoho roku zvýšilo z 55 % na 72 %, což představovalo jedno z nejvyšších rozšíření mezi ostatními státy a posun Slovenska v tomto ukazateli o jedenáct míst na 13. pozici.

Brzdou budoucího růstu a prosperity slovenské ekonomiky se mohou stát **nízké výdaje jak na vědu a výzkum** (pouze 0,68 % HDP vůči průměru EU ve výši 2,02 %), **tak i výdaje na vzdělávání** (4,22 % HDP oproti průměru EU ve výši 5,44 %), což se může projevit jak v klesající úrovni školství a vědy, tak i možným odchodem budoucí inteligence za lepšími možnostmi do zahraničí. Horší v těchto ukazatelích jsou už jen tři státy z EU. Vzdělaná pracovní síla může pomoci nejen stávajícím podnikům, ale může přilákat i další investice, které posunou zemi v hodnotovém řetězci směrem nahoru. Negativní obrázek dokresluje **minimální investiční aktivita venture kapitálových fondů do start-up společností**, ve které Slovensko patří spolu s Rumunskem a Řeckem mezi nejhorší v celé EU.

Erste inovační barometr pro Slovensko v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

Polsko – největší potenciál pro zlepšení leží ve větším důrazu na vědu a výzkum

Největší země ze skupiny postkomunistických států střední a východní Evropy – Polsko – skončilo v Erste inovačním barometru **až na 22. pozici ze všech států Evropské unie**. Polsko s relativně silným ekonomickým růstem tak pokulhává v oblasti znalostní ekonomiky a ohrožuje svou konkurenceschopnost do budoucna. Časem tak nemůžeme vyloučit, že i přes přívětivé výsledky makroekonomických ukazatelů nebudou investoři Polsko již tolik vyhledávat a začnou preferovat lokality s větším inovačním potenciálem.

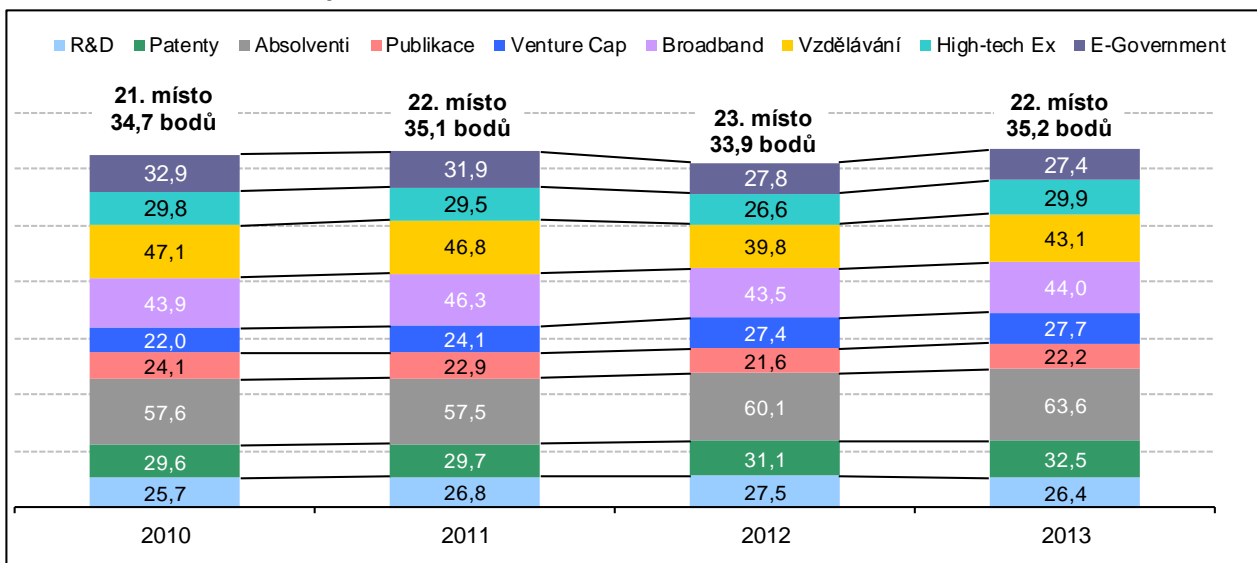
Pohled na jednotlivé ukazatele Erste inovačního barometru nám napoví, že kromě **8. místa v počtu VŠ studentů technických oborů na 1 000 obyvatel** toho nelze moc pochválit. Tento ukazatel je jediný ze všech devíti sledovaných, kde naši severní sousedi dosáhli nadprůměrného výsledku (17,5 v Polsku versus 16,8 v EU).

Ještě **veřejné výdaje na vzdělávání se s 5,2 % HDP pohybují na přijatelné úrovni**, i když o 0,3 procentního bodu níže než průměr Evropské unie. Za tuto kategorii získalo 43 bodů a 16. místo a v meziročním porovnání se zlepšilo o dvě příčky. Oblastí, kde se sice situace zlepšuje, ale oproti ostatním státům ne až tak rychle, je **podíl domácností s přístupem k širokopásmovému připojení k internetu**, které dosahuje 67 %. V ostatních ukazatelích je však Polsko oproti průměru členských států většinou výrazně pozadu.

Významné bariéry k dalšímu zvyšování konkurenceschopnosti Polska v budoucnosti vytváří zejména nízký potenciál ve vědě. A to ať už se jedná o **nízký počet přihlášených patentů** (21. místo v EU) nebo **nízký počet ocitovaných vědeckých publikací** na 1 000 obyvatel, ve kterém Polsko obsadilo až 25. místo. To koresponduje se **slabými celkovými výdaji na vědu a výzkum** – aktuálně proinvestovaných 0,76 % HDP je výrazně méně než průměr EU ve výši 2,02 % HDP.

Polsko patří sice mezi lídry střední a východní Evropy. Avšak na mezinárodních trzích se dokáže uplatnit zejména u výrobků s nízkou přidanou hodnotou, jak dokazuje i **statistika podílu exportů high-tech výrobků na celkovém vývozu**. V této kategorii je Polsko v Evropské unii na 7. místě od konce a i zde existuje velký prostor pro zlepšení.

Erste inovační barometr pro Polsko v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

Maďarsko – černá ovce střední Evropy nebo budoucí inovační lídr?

Maďarsko si za svůj stav veřejných financí a neortodoxní hospodářskou politiku posledních let příliš chvály z úst zahraničních investorů nevyslechlo. Erste inovační barometr však naznačuje, že aktuální náhled na Maďarsko se může změnit a že z hlediska inovačního potenciálu má země solidní **vyhlídky pro budoucí posílení mezinárodní konkurenceschopnosti**.

Maďarsko bylo po celé sledované období pod průměrem zemí EU, dokonce ještě níže, než Česká republika, ale v loňském roce se vyšvihlo o 7 bodů na **14. místo a v žebříčku Erste inovačního barometru 2012** je od té doby v tomto ohledu nejuspěšnější postkomunistickou zemí střední Evropy.

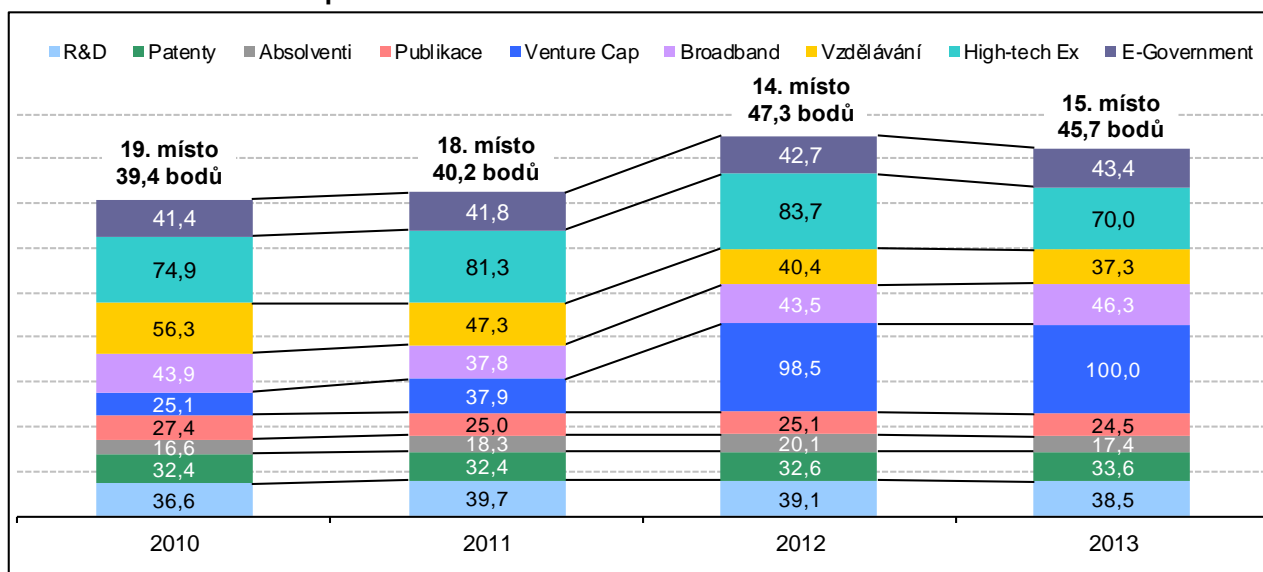
Silnou pozici má země v poddunajské nížině u **investic venture kapitálových fondů** do seed a start-up firem (v procentech HDP), když v této kategorii obsadila země spolu s Estonskem 1. příčku ze všech sledovaných států EU-28. Další velice **silnou stránkou Maďarska je podíl exportu high-tech produktů** na celkovém exportu země, za což dostalo 70 bodů a 7. příčku v Evropě. Tento podíl však meziročně klesá, za poslední rok o 3,5 procentního bodu na aktuálních 17,3 %. Ještě loni byli Maďaři dokonce na 3. místě, větší podíl měla pouze trpasličí ekonomiky Malty a Lucemburska, kde se však v absolutním vyjádření jedná o mnohem nižší objemy.

Podíl domácností s přístupem k širokopásmovému připojení k internetu je sice téměř na 70 %, avšak v porovnání s ostatními zeměmi se jedná o naprostý průměr. V kategorii elektronické komunikace s veřejnou správou Maďarsko sice na rostoucí trajektorii, ale **tempo zvyšování využití e-governmentu je pouze průměrné**. Také proto je bodové vyjádření Maďarska v této kategorii víceméně stabilní.

Největším **problémem Maďarska zůstává dlouhodobě nízký počet absolventů vědecko-technických oborů** na 1 000 obyvatel stejného věku 20 až 29 let (8,5 osob oproti průměru EU ve výši 16,8 absolventů). V této kategorii se hůře umístily pouze tři státy. Ruku v ruce jde s tímto ukazatelem také počet ocitovaných vědeckých publikací, kde jich na 1 000 obyvatel připadá pouze 0,9 (přičemž průměr EU je zhruba dvojnásobek).

Situaci ještě celkem zachraňují výdaje na vědu a výzkum, počet patentů na 1 000 obyvatel a pro východní Evropu nadprůměrné veřejné výdaje na školství.

Erste inovační barometr pro Maďarsko v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

Rumunsko – pomohou studenti, rychlý internet a e-government odpoutat se ode dna?

V oblasti konkurenceschopnosti a v žebříčku daném Erste inovačním barometrem hraje Rumunsko téměř pravidelně s Bulharskem o poslední příčku, za poslední čtyři roky zatím vždy vyhrává (v roce 2011 předstihlo dokonce kromě Bulharska také Řecko). Umístění na předposledních místech je však důvodem k zamyšlení se nad budoucí prosperitou země.

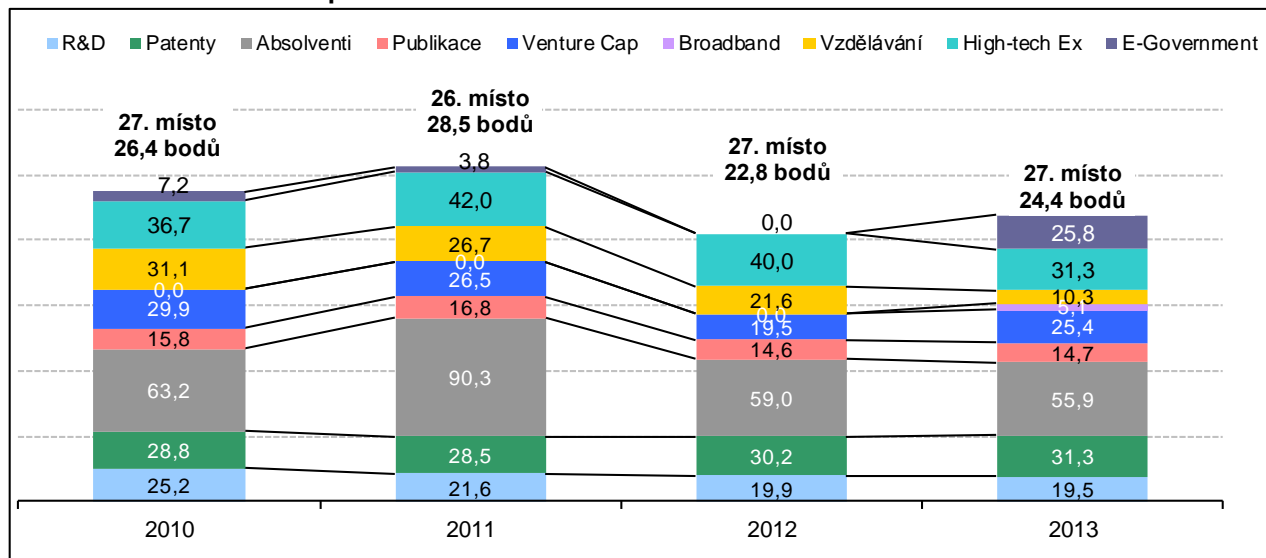
Inovační potenciál země do budoucna relativně nejvíce podporují absolventi vědecko-technických škol. Za poslední sledovaný rok jich rumunské univerzity opustilo 16 v přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 20 až 29 let, což bylo pouze nepatrně méně, než činí evropský průměr (16,8). Rumunsko za to získalo 15. příčku v žebříčku Erste inovačního barometru. Pozitivní informace kalí nelichotivý vývoj. Vždyť ještě před dvěma roky bylo Rumunsko v této kategorii 2. nejlepší v celé EU za dominantní Francií. Rumunsko ještě dosahuje – na své poměry – solidních průměrných výsledků s 6% hi-tech podílem výrobků na exportu (20.-21. příčka), přestože to bylo v loňském roce ještě o 2,5 procentního bodu a pět pozic lepší.

Zajímavým vývojem prochází kategorie připojení k širokopásmovému internetu a elektronická komunikace s veřejnou správou. U podílu domácností s přístupem k širokopásmovému připojení k internetu lze vidět jasný rostoucí trend. V roce 2008 bylo připojeno pouze 13 % domácností, zatímco dle nejnovějších dat je připojeno 50 % domácností. Ačkoliv je to stále nejmenší podíl v celé Evropské unii, extrapolace dosavadního trendu je slibná. Podíl osob komunikujících s rumunskou veřejnou správou elektronickou formou se celou dobu držel na cca 7 % (na posledních příčkách), ale v posledním roce rapidně vystřílel na 31 %, za což se země odlepila od posledního místa na 23. pozici.

Za to vývojem veřejných výdajů na vzdělání se Rumunsko rozhodně chlubit nemůže, z 22. místa spadlo za 4 roky na 27. příčku. Výdaje na vzdělávání zde v poměru k HDP dokonce klesají.

Velkou nadějí Rumunska může být solidní zájem o studium perspektivních technických oborů, pokud vláda dokáže zvýšit jejich financování, a jestli se udrží slibné tempo zvyšování penetrace vysokorychlostního internetu a služeb e-governmentu.

Erste inovační barometr pro Rumunsko v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

Německo – silný potenciál, ale s velkou ztrátou za severskými státy

Německo se sice celkem bezpečně drží v první desítce nejlepších států Erste inovačního barometru, ale **osmé místo pro lokomotivu evropského hospodářského růstu a takto vyspělou ekonomiku je docela překvapivé**. Od čtvrtého místa dělí sice Německo jen pár bodů, zato severské státy už hrají v inovačním potenciálu vyšší ligu díky předstihu dvou desítek bodů ze sta. Německo je bezesporu nadprůměrné mezi státy Evropské unie, ale není tomu tak ve všech ukazatelích a je zde tedy potenciál dalšího zlepšování.

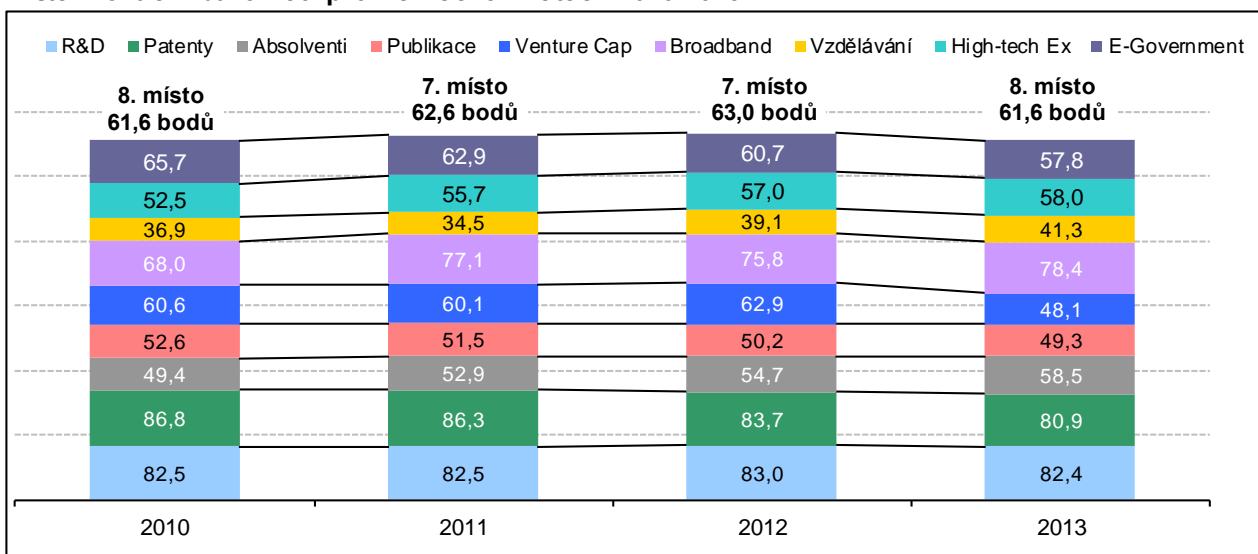
Výše výdajů na vědu a výzkum patří v Německu k nejvyšším mezi členskými státy a hodnotou 2,84 % HDP se řadí těsně za už zmiňované severské státy Finsko, Švédsko a Dánsko. Kvalita výzkumu a pracovní síly se odráží i v **počtu přihlášených patentů**, kde Německo obsadilo za 2,15 přihlášených patentů na 1 000 obyvatel opět čtvrté místo. Vzhledem k technické vyspělosti země nepřekvapí ani **82 % domácností s přístupem k širokopásmovému připojení k internetu**, což byl v Evropské unii šestý nejlepší výsledek.

V čem však jsou v Německu určité mezery ke zvýšení budoucího růstu, je kupodivu vzdělávání. Zhruba 5 % HDP veřejných výdajů na vzdělávání radí v tomto ukazateli Německo až na podprůměrnou 17. pozici, tedy **méně než do vzdělávání investují například v Polsku či Portugalsku**. Situace se oproti předchozím letům mírně zlepšuje, přesto by tuto oblast nemělo Německo zanedbávat.

Další nevyužitý potenciál směrem k většímu prosazení informační společnosti spočívá i v **podílu osob komunikujících s veřejnou správou elektronickou formou**, kterých už několik let po sobě stagnuje okolo 50% hranice (v zemi tradičního rivala Francii je to 61 %). Toto nepříliš silné – byť v kontextu celé EU-28 mírně nadprůměrné – číslo je o to překvapivější, že potřebná infrastruktura daná rozšířením širokopásmového internetu je u našich západních sousedů na vysoké úrovni.

Abychom o německém tahounu a lídru evropské ekonomiky mohli mluvit i do budoucna, je třeba v zemi **zvýšit investice do vzdělávání**, s důrazem zejména na studia technických oborů.

Erste inovační barometr pro Německo v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

UK – povede koktejl kvalitního školství a podfinancované vědy k budoucí prosperitě?

Spojené království bylo, je a asi i bude spojováno s kvalitním terciárním vzděláváním. Vždyť její univerzity patří mezi světovou špičku. Sedmá pozice v Erste inovačním barometru 2013 tento fakt může taky odrážet. Jenže **nejde všechno stavět jen na kvalitním školství** a pro budoucí posílení konkurenční a inovační schopnosti tamější ekonomiky je třeba zabodovat i v dalších oblastech.

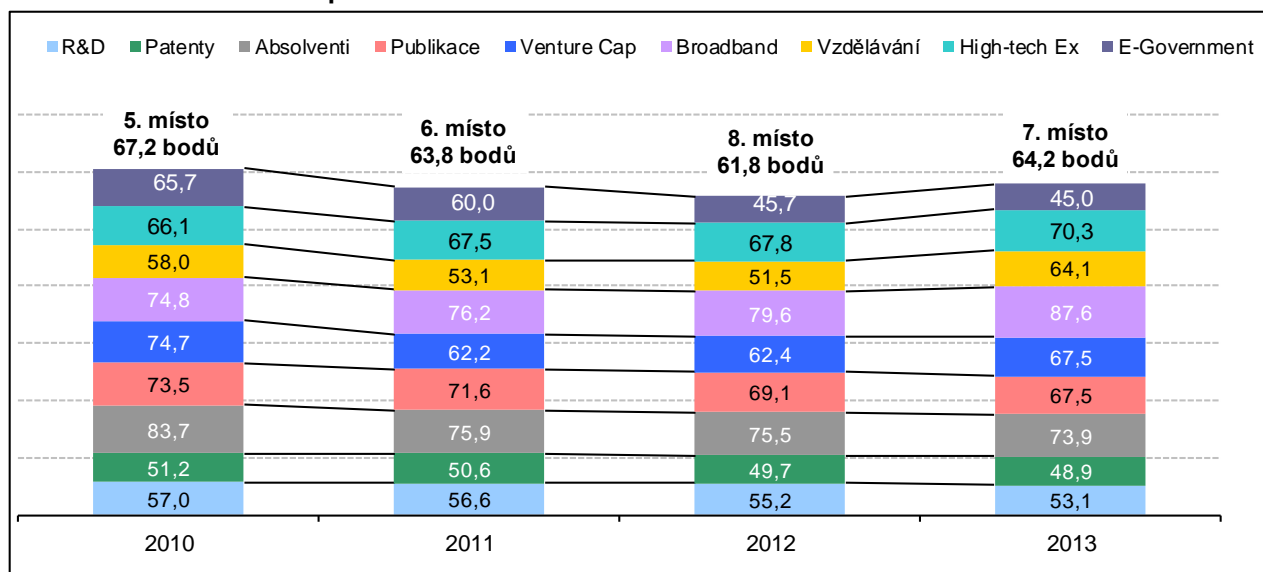
Vysoké umístění v konkurenceschopnosti mezi ostatními státy Evropské unie zajišťuje Spojenému království hned několik faktorů. Jedním z nich v Evropě **druhý nejvyšší podíl domácností s přístupem k širokopásmovému připojení k internetu**, což je významný předpoklad pro rozvoj informační společnosti.

Další už zmiňovanou **silnou stránkou je bezesporu školství**. Spojené království z veřejných zdrojů investuje 6,22 % HDP, tedy zřetelně více než činí průměr Evropské unie (5,44 %). Finanční podpora vzdělávání se odráží i ve **vysokém počtu absolventů VŠ technických oborů** na 1 000 obyvatel, kde UK zaujímá 5. nejvyšší příčku v EU. Slušný výsledek dosáhlo Spojené království i 6. pozicí v exportu high-tech produktů na celkových exportech země a dokázalo tak, že se na mezinárodních trzích se svými výrobky s vysokou přidanou hodnotou dokáže prosadit.

Negativním překvapením jsou u Spojeného království **nízké výdaje na vědu a výzkum**, které se navíc i postupně snižují. V aktuálním období bylo ve Spojeném království investováno do vědy a výzkumu 1,75 % HDP (před dvěma roky 1,82 %), a tak se země v tomto ukazateli propadla z 9. pořadí na 12.

S podfinancovanou vědou a výzkumem patrně souvisí i **relativně nízký počet přihlášených patentů na 1 000 obyvatel** (11. příčka v EU za všemi konkurenty ze západní Evropy), která se může do budoucna stát překážkou v dalších inovačních procesech. Avšak největší britskou slabinou je **nedostatečné využívání e-governmentu** (a to i přes kvalitní infrastrukturu danou rozšířeným rychlým internetem). Podíl osob komunikujících s veřejnou správou elektronickou formou dosahuje jen 43 %, a řadí tak Spojené království v tomto subindexu na podprůměrné 15. místo.

Erste inovační barometr pro Velkou Británii v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

Rakousko – ekonomiku zachraňuje věda, výzkum a patenty

Za rok 2013 se v žebříčku Erste inovačního barometru **Rakousko umístilo na 9. místě s 60,8 body** (50 bodů znamená průměrný výsledek za množinu sledovaných zemí). Oproti předchozím rokům zde nejsou žádné výrazné změny.

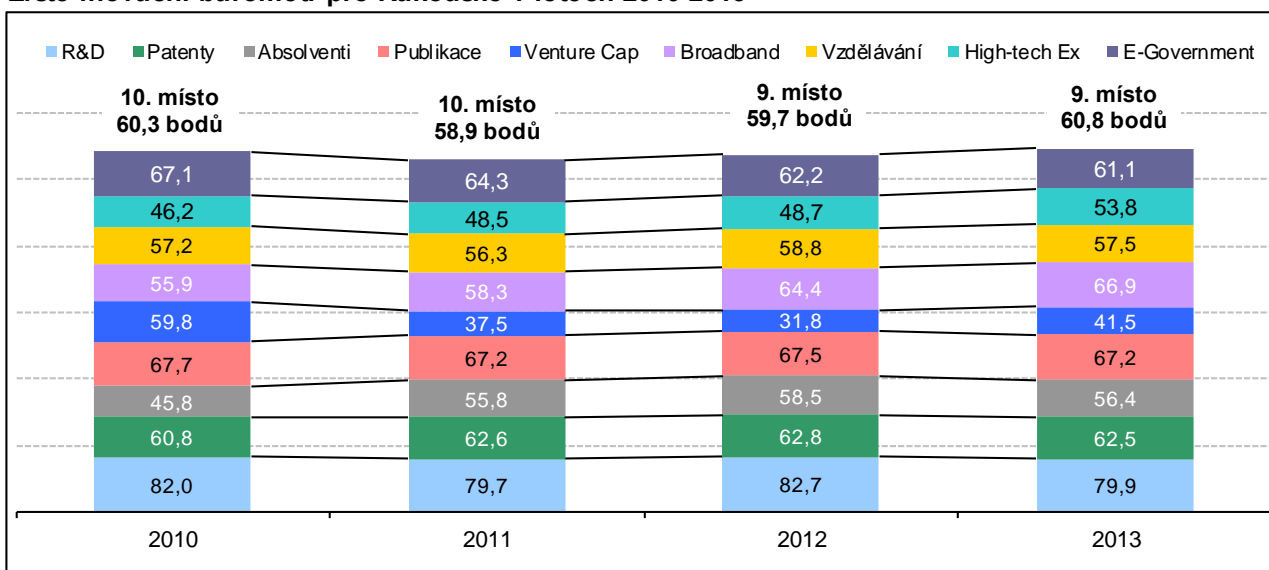
Největším tahounem Rakouska směrem k mezinárodní konkurenceschopnosti a budoucí prosperitě jsou určitě **výdaje na výzkum a vývoj ve výši 2,8 % HDP**, za což dostalo necelých 80 bodů a 5. příčku, lépe se umístilo pouze Německo a tři skandinávští šampioni. Velice spokojení mohou být naši jižní sousedé také s počtem citací, kde s 2,16 ocitovanými dokumenty na 1000 obyvatel předběhlo o třetinu svého německého rivala a získalo 9. příčku. Ohledně procenta domácností s přístupem k širokopásmovému internetu jsou se 77 % na stejné úrovni jako Francie a Malta a sdílí spolu sedmou příčku. Stejně místo obsadila země i u **ukazatele podaných žádostí o patentovou ochranu**, který může být měřítkem inovační schopnosti země.

Nejlépe z celé střední Evropy se Rakousko umístilo u ukazatele **podílu lidí komunikujících s veřejnou správou elektronickou formou**, a to s mírně nadprůměrnými 53 %. Pokud nepočítáme Německo, tak je Rakousku v tomto regionu nejbližší Maďarsko, které má v této kategorii o 10 procentních bodů (a 8 příček) méně.

Rakousko má rozhodně co zlepšovat ve finanční **podpoře začínajících inovativních společností prostřednictvím fondů rizikového kapitálu**, kde obsadilo slabou 16. pozici. Mírně podprůměrných výsledků dosáhla země v podílu absolventů VŠ oborů matematika, věda a technologie – 14. příčka s 16,1 absolventy (průměr EU 16,8) těchto oborů na 1 000 obyvatel ve věku 20 až 29 let.

Pokud bude chtít Rakousko udržet náskok před dotahujícími sousedy ze střední a východní Evropy, bude se muset více zaměřit **na zvýšení počtu vysokoškolských absolventů technických oborů, větší exporty high-tech výrobků a na podporu rizikového kapitálu**.

Erste inovační barometr pro Rakousko v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

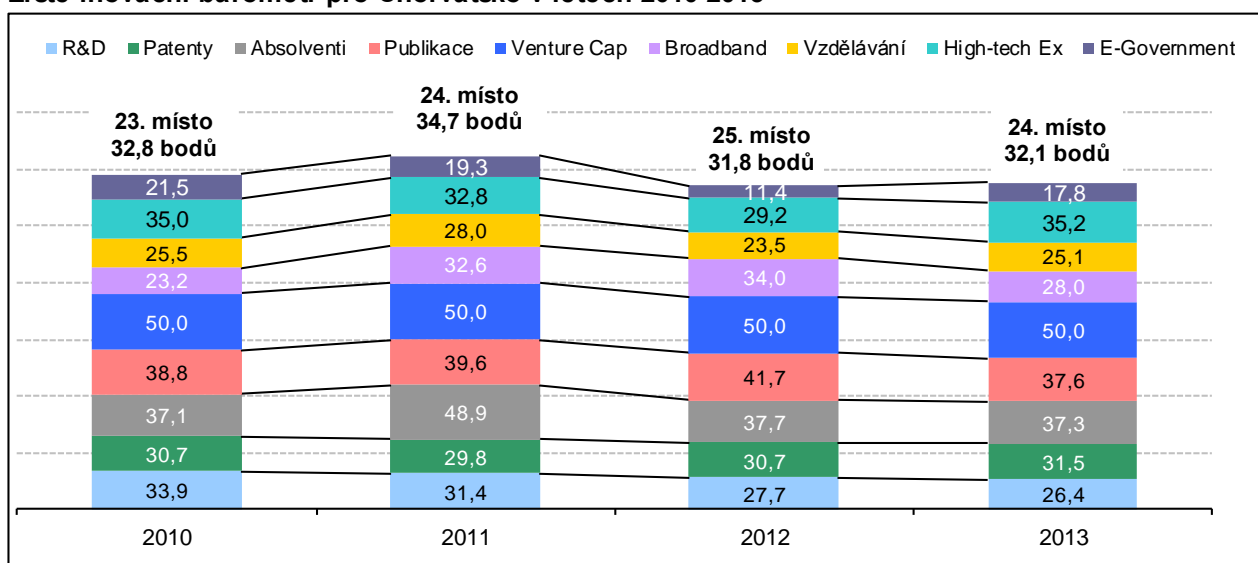
Chorvatsko – chybí zlepšení přístupu k internetu a investice do vzdělání

Nejnovějším členem Evropské unie se 1. července 2013 stalo Chorvatsko. Makroekonomickými ukazateli se řadí mezi slabší členské země, přívětivější je hlavně svojí cenovou hladinou. Co však může nabídnout investorům a jaký má potenciál pro znalostní ekonomiku? Odpověď lze vyčíst z pořadí v Erste inovačního barometru 2013. Chorvatsko se mezi 28 členskými státy umístilo až na **24. pozici s výrazně podprůměrnými 32,1 body**. Předběhlo sice státy jako Itálie a Řecko, což však nemění nic na tom, že pro zajištění budoucí prosperity musí výrazně přidat, a to téměř ve všech kategoriích určující konkurenceschopnost země. Oproti loňskému roku si země polepšila o jednu příčku.

Pozitivní signál určitě dává návrat na 17. pozici ve **statistice podílu exportů high-tech výrobků na celkových exportech** ve výši 7,4 %. Jinak Chorvatsko nemá ve srovnání s ostatními členskými státy příliš moc co nabídnout. Inovační potenciál jadranské země je ohrožen **nízkými veřejnými výdaji na vzdělávání** (4,3 % HDP a 23. místo v EU) i **nízkými výdaji na vědu a výzkum** (0,8 % HDP a 20. místo v EU).

Pro zvýšení budoucí perspektivy a rozvoj informační společnosti by se mělo Chorvatsko zaměřit i na rozšiřování internetu. Podíl **domácností s přístupem k širokopásmovému připojení k internetu** patří v této zemi hodnotou 60 % (průměr EU činí 72 %). S tím úzce souvisí i **predposlední 27. pozice v podílu lidí komunikujících s veřejnou správou elektronickou formou**, který dosahuje jen 26 %. Hůře je už na tom jen Itálie s 19 %.

Erste inovační barometr pro Chorvatsko v letech 2010-2013

Zdroj: EU Office České spořitelny

ZÁVĚREČNÉ SHRNTÍ

Erste inovační barometr je vhodným **nástrojem na rychlé porovnání** všech 28 členských zemí Evropské unie **z hlediska budoucí konkurenceschopnosti a inovační síly** jejich ekonomik a skládá se z devíti relevantních oblastí.

Výsledky Erste inovačního barometru za rok 2013 přinesly některá zajímavá zjištění. Na prvním místě je to skutečnost, **náklady na pracovní sílu mají přímou souvislost s inovační kapacitou země** měřenou Erste inovačním barometrem. Toto srovnání přineslo významný vzkaz státům střední a jiho-východní Evropy: "Pokud chcete do budoucna zvyšovat své průměrné mzdy a nepřímo i životní úroveň, musíte zvýšit svou inovační schopnost. Jinak se můžete dostat do vážných makroekonomických problémů jako státy jižního křídla eurozóny, kde úroveň tamějších nákladů práce neodpovídá inovačnímu potenciálu ekonomik."

Státy CEE/SEE sice do současnosti dokázaly přilákat významné zahraniční investory, ale pro jejich udržení a posunutí se na hodnotovém řetězci směrem nahoru **musí nabídnout více než jen příznivé zdanění, levné vstupy do podnikání a levnou pracovní sílu.**

Většina těchto zemí zaostává v relevantních statistikách měřících **konkurenční schopnost ekonomiky, její inovační potenciál, rozvoj znalostní ekonomiky a informační společnosti a kvalitu lidského kapitálu.** Všechny státy z této množiny se s výjimkou 10. Estonska a 13. Slovinska umístily až ve druhé polovině žebříčku. Pokud tyto země ve střednědobém horizontu nepodniknou významné strukturální reformy směřující k posílení ve výše uvedených oblastech, hrozí jim, že se proces ekonomického dohánění západní Evropy zpomalí či zadrhne. Aktuálně slabě umístění však kompenzuje **trvalý zlepšující se trend.** Vždyť ze 13 členských států Evropské unie, které za poslední čtyři roky dle Erste inovačního barometru zvýšily svou konkurenceschopnost, jich je plných devět z regionu střední, východní a jihovýchodní Evropy.

Výsledky Erste inovačního barometru 2013 potvrdily, že budoucí konkurenceschopnost EU sídlí ve Skandinávii. Trojlístek severních států – v roce 2013 v pořadí **1. Švédsko, 2. Dánsko a 3. Finsko** překonal ostatní státy víceméně ve všech kategoriích, odstup od čtvrtého Nizozemska byl výrazný a nutno dodat, že za poslední čtyři roky se snižuje jen pomalu.

Určitým zklamáním může být **"až" 8. příčka Německa.** Naši západní sousedé jsou sice stále lokomotivou evropského růstu, ale pokud v některých oblastech – tedy zejména nedostatečně financovaného vzdělávání – nepřidají, může jim do budoucna dojít pára.

Poslední příčka patří nejchudším členům EU – Rumunsku a Bulharsku. Erste inovační barometr 2013 prokázal, že konkurenceschopnost těchto zemích je stále na nízké úrovni, a tak pozice nejchudších členů Evropské unie budou okupovat i v nejbližší budoucnosti.

Erste inovační barometr 2013 také odhalil jedno mylné klíše: dluhová krize Řecka (26. místo) a Itálie (25. místo) není způsobena primárně špatným stavem veřejných financí, **ale nízkou (a v italském případě navíc snižující se) konkurenceschopností a inovačním potenciálem.** Pokud se v Itálie nepodniknou razantní strukturální reformy, stane se země na Apeninském poloostrově dalším klientem Evropského stabilizačního mechanismu.

Výsledky Erste inovačního barometru jsou důležitým příspěvkem k tématu udržení budoucí prosperity, ale je třeba je brát do určité míry s rezervou. Důvodem je skutečnost, že z logiky věci nemohou postihnout zcela všechny aspekty určující budoucí konkurenceschopnost a prosperitu zemí. Aktuální klíčovou podmínkou budoucí prosperity je bezesporu **makroekonomická stabilita země, zdravý finanční sektor, případně daňové zatížení,** které Erste inovační barometr z definice svého zaměření nepostihuje. A zrovna tyto dvě oblasti patří mezi disciplíny, ve kterých státy střední a východní Evropy nemají takové problémy jako jejich západoevropské protějšky.